

ಯಜಮಾನರು ಅಡ್ಡವಾಗಿರದಿದ್ದರೇ— ರಾವ್ಯಜೀಭಾಯಿಯ ವಾಕ್ಯ ಮುಗಿಯುವ ಮೊದಲೇ ದೂರ ಒಳಗಿಂದ ದನಿ ಕೇಳಿಸಿತು: ‘ಧೋಂಡೂ, ಅವರನ್ನು ಒಳಗೆ ಬರಲು ಹೇಳು. ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಶ್ಚರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಘ್ಯಾನು ಹಾಕು. ದೊಡ್ಡ ಕಡಕಿಯ ಪರದೆ ಸರಿಸು. ಈಗ ಬಂದೆ’ ದನಿಯ ಮೇಲಿಂದರೇ ಮಾತನಾಡಿಸಿದವರು ಸ್ಥಿಟಿರಿಯ ಅಜ್ಞನಿರಬೇಕು ಅನ್ವಿಸಿತು. ರಾವ್ಯಜೀಭಾಯಿಗೆ ಮಲಗುವ ಕೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ದನಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನ ಕಾಣಿವ ಉತ್ಸವಕೆ ಉತ್ತಾಹ ಇದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದವನಿಗೆ ಶೀರ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಹಾಗಾದರೆ ಎಂದು ತೋರಿ ಖೂಶಿಯಾಯಿತು.

ತಮ್ಮ ಮನಯ ದಿವಾಣಿಖಾನೆಯಪ್ರೇ ದೊಡ್ಡದಾದ ದಿವಾಣಿಖಾನೆ. ಘನಿಚರ್ಯಾ ಸಚ್ಚಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಡಂಬರವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿತ್ತು. ಮನಯ ಮಂದಿ ಒಕ್ಕೀಯ ಕಲಾಭಿರುಚಿಯವರಿರಬೇಕು ಅನ್ವಿಸಿತು: ಕಿಡಕೆಗೆ ಹಾಕಿದ ಪರದೆಗಳು, ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ ರತ್ನಗಂಬಳಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪ್ಯ ನೀಡುವ ಶಾಂತ ಬಿಂಬಿದವಾಗಿದ್ದವು. ಸೋಭಾ ಕುಚೀಗಳು ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಶೈಲಿಯವಾಗಿಯೂ ಕಾರಲು ಆರಾಮ ಒದಗಿಸುವಂತಹವಾಗಿದ್ದವು. ಹಾಲೆನ ಇನ್ನೊಂದು ಕೊನೆ ಉಪಿದ ಜಾಗವಿರಬೇಕು; ದೈನಿಗೊ ಟೈಬಲ್, ಕುಚೀಗಳು, ಬಿಡಿಯ ಕಾಣಿನ ಕಡಗಳುಳ್ಳ ಕಪಾಟು ಎಲ್ಲ ಹಳೆಯ ಮಾದರಿಯವೇ. ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ದಪ್ಪವಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪ್ರೇಮ್ ಉಳಿ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ತೈಲಚಿಕೆ; ತೆಗಿನ ಮರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತವಾದ ಸಮುದ್ರದಂಡೆ. ದೂರ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಗೆ ಹೋಳಿಯುವ ಅಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ನಡೆದ ಸೂರ್ಯಗೋಲ. ಅದರ ಬೆಳೆನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಹೊಂಡ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಗರಿ ಬಿಂಬಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದ ಹೋಡು ಹಕ್ಕಿಗಳು. ದೇವರ ಪಟಗಳು ಮೂರ್ಕಿಗಳಾಗಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ರಾವ್ಯಜೀಭಾಯಿಗೆ ಅವುಗಳು ಕಾಣಿದೆ ಇದ್ದುಗ ತುಸು ನಿರಾಸೆಯಾಯಿತು. ಈ ಮನಯ ನಿವಾಸಿಗಳು ಎಂತ ಜನವೇಗೆ ಎಂದು ಕುತೂಹಲಪಟ್ಟ ರಾವ್ಯಜೀಭಾಯಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದವರು ಎರಡೇ ಬಗೆಯ ಜನ: ಈಶ್ವರನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರ್ದವರು, ಇಲ್ಲದವರು. ರಾವ್ಯಜೀಭಾಯಿ ಸ್ವತಃ: ತಾನು ಕೃಷ್ಣನ ಭಕ್ತನು. ಅವನ ಮನಯ ದಿವಾಣಿಖಾನೆ ಕೃಷ್ಣನ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ, ಮೂರ್ಕಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಧೋಂಡೂ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವೇನೋಲೇಸ್ ಸ್ವೀಲ್ ಹೇಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ನೀರು ತಂದು ರಾವ್ಯಜೀಭಾಯಿಯ ಇದಿನ ಟೆಪಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಇರಿಸುತ್ತ ‘ಅಜ್ಞಾ ಅವರು ಈಗ ಬರುತ್ತಾರೆ. ತೈಸ್ಸು ಬದಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ’ ಎಂದು ಸುಧ್ವಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಖೂಶಿಯಾಯಿತು. ‘ಸಾವಕಾಶ ಬರಲಿ, ಕೂರುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದು ಕೂತಲ್ಲೇ ಒಮ್ಮೆ ಕುಂಡ ಸರಿಸಿ. ನೀರಿನ ಹೇಲೆಯನ್ನುತ್ತಿ ನೀರು ಕುಡಿದ. ನೀರುಕೊಟ್ಟು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ ರೀತಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಸಿತು. ‘ತೈಸ್ಸು ಬದಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ’ ಎನ್ನವಾಗ ಧೋಂಡೂ ತನ್ನ ಉತ್ಸವಿನಕ್ಕೆ ನೇರಿದ್ದ ನೇನಪಾದವನ ಹಾಗೆ—‘ನನ್ನನ್ನ ಕೇಳಿ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಕೆಳಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಚೌಕಿದಾರ ಅವನನ್ನು—’ ತಾನು ಉಟ್ಟಿ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲೇ ಕೆಳಗೆ ಒಡಲು ಕಾರಣವಾದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಮಂದಿ ನಿಂತು ತನ್ನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಧೋಂಡೂಗೆ ವಿರಾಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗ ಒಳಗಿನಿಂದಲೇ ತನ್ನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ ವಯೋವ್ಯಧನು ಅವನ ಹಿಂಡೆಯೇ ಅವನ ಹೆಂಡಿಯಿಂತೆ ತೋರುವ ತುಸು ಬೆನ್ನು ಬಾಗಿದ ಹೆಂಗಸು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಬಾಯೋಳಿನ ವಾಕ್ಯ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಉಳಿಯಿತು. ಕೆಲಸದ ಆಳು ಧೋಂಡೂ ತನಿನಿನ್ನ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮನಗಂಡವನ